

MORAŠICKÝ

OBČASNÍK č. 43

Hrábě místo vlajek na obecním úřadu

U vjezdů do některých obcí jste mohli vidět od 10. 4. 2013 cedule s nápisem „Máme nárok na evropské peníze“. Tím jsme my představitelé některých obcí vyjadřovali to, že chceme do budoucna evropské peníze rovnou pro obce, města a jejich sdružení. Aby na nás na venkově a v malých městech nebylo zapomenuto, vyvěsili jsme ještě ve středu 15. 5. 2013 v 9:00 recesisticky hrábě místo vlajky.

Tímto dalším gestem jsme chtěli znovu upozornit spoluobčany na Druhou zlínskou výzvu. V té je zakotven požadavek, aby co nejvíce prostředků z Evropské unie, určených pro ucelený rozvoj území, minimálně 65%, bylo prakticky nárokovým systémem čerpáno přímo obcemi, městy a jejich sdruženími. Chceme zároveň, aby byl systém legislativně zjednodušen.

Úkolem vlády v letošním roce je vyjednat smlouvu s Evropskou komisí v novém rozpočtovém období 2014 – 2020. Podle toho, jak bude smlouva nastavena, nám do ČR budou přicházet evropské prostředky.

Dosud při čerpání evropských dotací bylo mnoho složitostí a chyb. Z toho by mělo dojít k ponaučení a podmínky s Evropskou komisí vyjednat lépe, precizněji a vše zjednodušit. Venkovské oblasti by neměly být odsunovány na okraj zájmu.

Původně jsme chtěli ve středu 15. května 2013 demonstrovat s hráběmi v Praze, ale ledy se hnuly. Proto nakonec zůstává jen u symbolického protestu. Proběhlo úspěšné jednání profesní organizace Sdružení místních samospráv (SMS ČR). 9. května 2013 se sešla předsedkyně SMS ČR paní Jana Juřenčáková s ministrem MMR panem Kamilem Janovským. Při schůzce bylo dosaženo významné shody v oblasti prosazování zájmů obcí v nových operačních programech EU pro připravované rozpočtové období 2014 - 2020. Pan ministr Jankovský je ochoten nadále komunikovat s profesní organizací SMS a dosáhnout kompromisu ve prospěch venkova. Představitelé SMS budou dále vyjednávat s premiérem, ministrem zemědělství a ministrem financí, aby byly vyjasněny a upřesněny další požadavky.

Jako symbolický recesistický výraz pohotovosti a trvání požadavků SMS vůči všem ministerstvům jsme proto vyvěsili 15. 5. 2013 v 9:00 hodin místo vlajek klasické dřevěné hrábě, symbol odporu vůči hrabivosti velkých hráčů.

Mgr. Hana Štěpánová, starostka Morašic

Pomohli jsme v Dobřichově poblíž Kolína

Na počátku června 2013 naši zemi, ale nejen ji, zasáhly rozsáhlé povodně. U nás děkujeme našim předkům, že si vybrali k žití právě okolí do terénu hluboce zaříznutého potůčku. My tady v oblasti „klidu“ si sice také letos stěžujeme, ale třeba jen na to, že tráva roste rychle a musí se stále sekat. Slunce nám všem chybí a cítíme se vykořeleni, protože ani pořádně nevíme, jaké roční období právě panuje.

Ale i přes stížnosti na všechno kolem mají naši občané srdíčka na pravém místě. Když je potřeba pomoci lidem v nouzi, přiběhnou a myslí na ty nešťastnější. Bylo tomu tak již několikrát.

V úterý 4. 6. 2013 jsme se domluvili s konkrétní vyplavenou vesnicí, jaká pomoc by jim přišla vhod. Večer jste byli vyzváni o pomoc rozhlasem. Druhý den ve středu jste nanosili na obecní úřad velké množství kýchle, hader, rukavic, sava, košťat, jarů, pytlů apod. Věci přineslo více než 50 zástupců rodin z celé obce. Ve čtvrtek 6. 6. bylo naplněno obecní auto Škoda Fabia combi až po střechu a celá pomoc putovala do vesničky Dobřichov u Kolína.

Dobřichov zasáhla vlna vody s bahnem. Více než 100 domů bylo zaplaveno, ale ještě horší je to, že obec nemá vodovod, každý dům vlastní studnu. I tyto zdroje pitné vody byly zaplaveny bahnitou vodou. Nyní se v studniční vodě nelze ani mýt. Snad jim naše věci alespoň trochu pomohly. Přejeme jim, aby se v co nejkratší době dostali zase do normálního žití a povodeň se neopakovala.

Od pracovníků Obecního úřadu z Dobřichova mám vám všem předat pozdravení a velké poděkování za solidaritu a pomoc v nouzi.

Mgr. Hana Štěpánová, starostka

Malá, ale naše...

Řeč je o naší základní škole. Mám za úkol napsat pár slov o tom, co jsme letos dokázali. Je to k nevíře, žáků ubývá, ale úspěchů máme stále dost. Výborně si vede školní časopis Třesk. 3.12.2012 získal v Brně 2.místo v celostátní soutěži školních časopisů a letos 23.května 2013 redaktorky přebíraly diplom za 1.místo v Pardubickém kraji. V Třesku najdete bližší informace k jednotlivým akcím a můžete jím listovat u nástěnky na obecním úřadu. Rádi uvítáme vaše názory na adrese tresk.noviny@seznam.cz. Vavříny sklízíme i v dopravní cyklistické soutěži. Starší tým získal v okresním kole 2.místo, mladší tým získal 1.místo a postoupil do krajského kola, kde získal bronzovou pozici. Do krajských kol olympiád se letos dostal v zeměpisu D.Štancl, v chemii M.Švecová, v biologii M.Novák a M.Dušková.

Nejsou důležité jen úspěchy, ale třeba i příjemná atmosféra, která vládne školou. Letos jsme si užili akci Zdravé dny, pořádali jsme Týden Země s Večerníčkem, kde jsme oslavili 20. recesní den – tentokrát Večerníčkovy. Na podzim proběhla soutěž Sympaťák a 25.6. se můžete přijít podívat na tradiční soutěž MISS Školačka 2013. Zájem o četbu podpořila knižní burza v rámci akce Školní Amos a také činnost nové knihovny. Školu trochu jinak jsme mohli vidět na výstavě Bílé Vánoce. Zasadili jsme školní strom. K tradičním akcím patří adaptační pobyty, sazký, výlety, spaní ve škole, karneval, sběr... Škole se podařilo úspěšně zapojit do několika grantových výzev - realizují se projekty Morašické arboretum, Bezpečně do školy a od července také Školní zahrada.

Tento školní rok pomalu končí a 1.září se pustíme s chutí a radostí do dalšího. Všem dětem i učitelům přeji příjemné prázdniny. Stanislava Coufalová

Skládkování odpadů je technologie známá již od pravěku

Pardubice, 26. 3. 2013 - Pro konečné nakládání s odpady existují v současné době tři běžné a ověřené metody - skládkování, energetické využití odpadů a využití odpadů jako paliva pro cementárny. Nejstarším a nejrozšířenějším způsobem nakládání s odpady je jejich ukládání na skládky. Současné metody skládkování se však na rozdíl od minulosti řídí velmi přísnými pravidly.

Produkce odpadů a potřeba jejich odstraňování je úzce spjata se sdružováním člověka do skupin. Již z pravěku jsou známy odpadní jámy, které člověku sloužily pro zbavování se odpadu, zejména organické povahy. „*Současná skládka je vlastně také odpadní jáma, i když funguje za úplně jiných pravidel. Princip skládkování je tedy znám již několik desítek tisíc let,*“ říká Martin Lochovský, manažer pro druhotné suroviny společnosti EKO-KOM, a.s.

Pro výstavbu skládek platí celá řada předpisů a technických norem, které se snaží o zabezpečení minimalizace vlivu skládky na okolní životní prostředí. Skládky se budují v přirozených prohlubních, na rovině nebo třeba v opuštěných lomech. Od okolního prostředí musí být izolované pomocí silné fólie, na které je nanášena drenážní vrstva. Ta má za úkol odvádět z tělesa skládky přebytečnou vodu. Teprve na tuto vrstvu, která se ještě často překrývá geotextilií, se naváží odpad.

Každá skládka má svůj plán, podle kterého se odpady ukládají na jednotlivá místa. Skládka se zaplňuje postupně, v tzv. kazetách. Odpady se po dosažení určité mocnosti překrývají inertním materiálem, škvárou nebo zeminou, aby se zabránilo úletům lehkých odpadů do okolí. Odpady se rozhrnují a hutní pomocí tzv. kompaktoru, těžkého válcovacího stroje. „*Základními nevýhodami skládky je zábor půdy, ztráta využitelných surovin a vznik skládkového plynu,*“ vysvětluje Martin

Lochovský a dodává: „Skládkový plyn vzniká rozkladem zejména bioodpadu, je silně hořlavý a většina skládek proto tento plyn jímá, spaluje v kogeneračních jednotkách a vyrábí elektrickou energii. Podle velikosti skládky se plyn může využívat i několik desítek let.“ Po ukončení životnosti skládky se těleso rekultivuje, tj. překrývá se vrstvou ornice a vysévá se tráva, případně sází nízké dřeviny. Protože skládkování s sebou nese potenciální riziko kontaminace životního prostředí, je provozovatel skládku povinen po její rekultivaci a uzavření ještě třicet let monitorovat a garantovat její bezpečnost. Přesto se jedná o zařízení, které je v současné době pro nakládání s odpady nezbytné a při dodržování všech legislativních předpisů také bezpečné.

Skládky odpadu se nacházejí i v Pardubickém kraji. Odpad je svážen například na skládku v Nasavrkách (AVE Nasavrky a.s.), ve Zdechovicích (Bohemian Waste Management a.s.), Třebovicích (Eko Bi s.r.o.), Českých Libchavách (EKOLA České Libchavy s.r.o.), v Srní u Hlinska (TS Hlinsko, s.r.o.), v Dolním Třešňovci u Lanškrouna (TS Lanškroun, s.r.o.), ve Slatině (P-D Refractories CZ a.s.) či v Bystrém (TS Města Bystré s.r.o.).

Text převzat od Ing. Jarmily Krejčí, firma RRA PK

Ze života obce

- Od firmy EKO-KOM a.s. jsme obdrželi odměnu za tříděný odpad za období od 1.1. do 31. 3. 2013 ve výši 19.725,50 Kč.
- Zastupitelstvo obce pokračovalo v dubnu 2013 v jednání o údržbě parku u hřbitova v Morašicích. Náhodné hlasy ze strany občanů mluvily ve prospěch zachování stávajících stromů. Co se týče doporučení ze strany odborníků, se tři nezávisle na sobě vyjádřili, že stromy je škoda pokácet a doporučují ponechat. V písemném vyjádření odborníka z odboru ŽP Městského úřadu v Litomyšli je rovněž shoda o zachování stromů, které při vhodné údržbě mají před sebou ještě minimálně 2/3 života, to je cca 200 let. ZO odsouhlasilo, že o park bude i nadále pečováno stejně jako dosud a stromy nebudou vykáceny všechny naráz, ale jen prořezávány od suchých větví. Nově budou za vykácené dosazovány vhodné typy stromů podle doporučení odborníků. Anketa pro naše občany o vykácení či ponechání „starých“ stromů v parku již nebude. Názor odborníků je v tomto případě rozhodující.
- Zastupitelstvo v dubnu 2013 jednalo o druhu povrchu pro bezúdržbové hřiště na školním hřišti v Morašicích v místě současné antuky. Byla porovnána fakta o výhodách a nevýhodách umělého trávníku, dále polyuretanového povrchu s drcenou pryží a také povrchu z asfaltobetonu. Zároveň zde byla i řešena otázka uzamykání a neuzamykání této budoucí sportovní plochy. Zastupitelstvo odsouhlasilo, že hřiště bude v době sezóny míčových her otevřeno od rána cca od 7 hodin do večera, na noc zamčeno, plocha pravděpodobně bude opatřena kamerou a u vchodu bude vyvěšen řád hřiště. Zastupitelstvo nakonec odsouhlasilo jako povrch polyuretan s drcenou pryží, pod který bude umístěna elastická podložka a pod ni doporučený inertní materiál. Předpokládaná životnost 16-20 let. Povrch bude dvoubarevný, cihlové a zelené barvy, patky a čárování bude připraveno na tenis, malý fotbal a 2x napříč hřiště na volejbal. Koš na košíkovou bude řešen samostatně. Přibude nám tak do obce krásná sportovní plocha, kterou nebude třeba příliš udržovat, ale na kterou budeme muset být opatrní. Každý návštěvník se k ní bude muset chovat jako ke svému majetku. Chceme, aby byla otevřená a mohl si jít zasportovat kdykoli kdokoli. Ale také budeme trvat na dodržování pravidel pro vstup na plochu, aby nedošlo z lajdáctví či ze zlého úmyslu k poškození.
- V Litomyšli a poté i v naší obci bylo zorganizováno podepisování petice na zachování dětského oddělení a porodnicko-gynekologického oddělení v nemocnici Litomyšl. Podepsalo ji u nás celkem 181 lidí. Jak se to vyvine, to je zatím velký otazník. Nyní jsou oddělení dočasně zavřena.
- Na základě shromážděných podnětů a připomínek od lidí k redukovaným spojům autobusů, byl napsán dopis na firmu OREDO. Firma vyhověla žádosti a prázdninové spoje v 10:15 hod. z Litomyšle směr k nám a dále v 9:14 hod. z Morašic ve směru Litomyšl nebudou ani o letních prázdninách vypuštěny. Požadavek na doplnění spojů v sobotu a změnu jednoho spoje v neděli nelze splnit, neboť prý podle našich požadavků nelze zokruhovat autobusy.
- V pátek 24. 5. 2013 se uskutečnil již tradiční Den dětí Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka. Sportovní a znalostní soutěže proběhly letos v Širokém Dole. Z naší školy se účastnilo opět družstvo mladších a starších žáků. Mladší žáci se umístili o prsa na 4. místě (ze 13 družstev), starší žáci získali metu nejvyšší – zlatý pohár. Na 2. místě se umístili žáci z Makova, na 3. místě žáci z Vidlaté Seče. I tyto děti chodí do naší školy. Všem soutěžícím gratulujeme.

- Co je hotovo: Podle nového zákona se připravuje energetický štítek pro ZŠ už nyní, protože jeho nepořízení může být sankcionováno pokutou řádu desetitisíců. Ve zdravotním středisku je vyměněn bojler a opraveno sociální zařízení. Na hřišti v Morašicích v kabinách je opraveno a zprovozněno nové WC, které bude sloužit ZŠ v době tělocviků a také rodičům s dětmi, kteří si přijdou hrát na hřiště. Na obecním úřadu jsou vymalovány kanceláře, zasedačka, sociální zařízení a chodby. Byl odstraněn bazének a staré dlaždice v MŠ a provedeny terénní úpravy. Ostatní akce jsou ve fázi příprav smluv a dojednávání podmínek a termínů. –HŠ–

Toulky morašickou minulostí

MORAŠICKÝ TROJÚHELNÍK. V letošním roce si připomínáme 40. výročí, kdy v Morašicích burácely závodní stroje motorek na I. ročníku Morašického trojúhelníku. Hlavním pořadatelem byl Automotoklub Svazarmu Litomyšl za velké pomoci AMK Morašice a Cerekvice nad Loučnou..... *Tak začínal článek v minulém jarním Občasníku. V tomto červeném si můžete přečíst pokračování:*

Pořadatelé z Litomyšle po pořadatelsky úspěšných ročnících Ceny města Litomyšle začali přemýšlet o mezinárodní účasti na těchto závodech. Záměr se jim povedl a ve spolupráci s východoněmeckým městem Trohburgen uspořádali dva závody v roce 1977, jeden u nás v Morašicích a druhý v německém Frohburku. Náš AMK pořádal v roce 1977 a 1978 autobusový zájezd na závody do tohoto malého městečka v podhůří Krušných hor.

Závod u nás se konal 12. června 1977 a měl název Pohár míru a přátelství a byl jubilejním 20. ročníkem Ceny města Litomyšle a 5. ročníkem Morašického trojúhelníku. Do Morašic se sjelo 22 zahraničních jezdců, a to 12 závodníků z Německa, 8 z Maďarska, 2 jezdci ze Sovětského svazu a samozřejmě všichni nejlepší jezdci z Československa. Úvodním závodem byla nejslabší třída 50 ccm.

Třída 50 ccm: 1. místo: Sedlák Miroslav – Československo
2. místo: Šafránek Jiří – Československo
3. místo: Šavrdá Zbyněk – Československo
4. místo: Vaněček Jan – Československo
5. místo: Veser Gutner – Německo

Třída 250 ccm: 1. místo: Staša Bohumil – Československo
2. místo: Holmár Ištván – Maďarsko
3. místo: Král Jiří – Československo
4. místo: Vlasatý Janoš – Maďarsko
5. místo: Richter Rainer – Německo

Třetí třída, která se jela, byla do 125 ccm. V tento den bylo od rána veliké vedro a dusno, a z čeho byla obava, se naplnilo. Přišla průtrž mračen doprovázená silnou bouřkou. Závodníci třídy do 125 ccm ujeli za sucha několik málo kol, potom přišla průtrž a závod byl ukončen. Výsledek závodu se počítal podle stavu před ukončením závodu. Vítězem tohoto nedojetého závodu byl Zbyněk Šavrdá z Československa následován třemi jezdci z Německa. Jelikož toto špatné počasí netrvalo dlouho, vyjely na silnici stroje, aby uklidily velké množství bahna. Třída do 350 ccm se odjela na mokré silnici, ale už bez bahna.

Třída 350 ccm: 1. místo: Staša Bohumil – Československo
2. místo: Král Jiří – Československo
3. místo: Tesalu Lembit – Sovětský svaz
4. místo: Krause Dreter – Německo
5. místo: Juhász Karoby – Maďarsko

I přes špatné počasí během závodu se závody do 125 ccm vydařily. Závod opět přenášela Československá televize přímým přenosem, ale přesto se do Morašic přišlo podívat na závody odhadem 15 000 diváků. Těšili jsme se na další ročník motocyklových závodů, ale hlavní pořadatelé z Litomyšle od nich ustoupili. Závody v Morašicích bohužel skončily, ale štafetu převzal v roce 1978 jihočeský Jindřichův Hradec a slovenská Baňská Bystrica. Zakládajícím členům závodu z Československa a Německa přibyli v příštích letech i pořadatelé z Polska, Maďarska, Bulharska a Sovětského svazu. Závody motocyklů v Morašicích lze hodnotit, že byly na velice dobré úrovni a AMK Svazarm Morašice a ostatní složky obce se toho zhostily na výbornou. Motocyklové závody za přítomnosti televizních kamer byly velkou propagací obce Morašice na mnoho let. V dalších letech automotoklub Morašice nezahálel. Začali jsme pořádat automobilové soutěže zvané BOAS a poté soutěže Motorista roku. Vyvrcholením byl rok 1987, kdy jsme byli pověřeni národním finále Motorista roku. Na toto finále se sjeli nejlepší soutěžní jezdci z celé České republiky. Po roce 1990 byl o tento sport mezi startujícími už velmi malý zájem. Tak jsme skončili s pořádáním těchto závodů. V několika dalších letech jsme byli bez jakékoli činnosti. V roce 1998 byla činnost celé organizace ukončena. **Pro Občasník připravil Jaroslav Nepraš**

